

NJARÐFRÆÐI.
ORÐASAGA OG ÖNNUR.

DOKTOR
HELGI PJETURSS.

Í dagsetta 1916

S 18

Njarðfræði.

114

Það er merkilegur hnöttur þessi jörð, sem sendist í kringum sólina eins og í nokkurs konar tjóðurbandi, síveltandi um sjálfa sig, með allar þessar skrítnu skepnur, sem á henni lifa. Og deyja. Því að þetta sólkerfi er í verra lagi fallið til að vera undirstaða undir líf, og enn þá er hjer háð tvísýn barátta við dauðann. En þó er það lífið, sem jörðin dregur nafn sitt af; því að jörð mun vera fyrir njörð, njörud, sú sem nærir. En jörð, sú sem nærir, var einnig gyðjuheiti, og þetta hefur valdið nokkrum misskilningi í goðafræði, þeim fræðum, sem mest er í af misskilningi, allra fræða. Kona Alföður hjet Jörð, og heimar sonur var Þórr; en þar virðist þeim, sem skentilegastur hefur verið allra goðafræðinga, Snorra sturlusyni, hafa misskilist, er hann segir, að jörðin hafi verið móðir Þórs, rjett eins og hann hefði verið fæddur af moldu og grjóti. Fleiri gyðjur hafa Jörð heitið en móðir Þórs; og svo segir Snorri að heitið hafi dótturdóttir Nörfa jötuns. Í öðrum stað en getið var áður, nefnir Snorri svo Jörð móður Þórs, að hann virðist þar hugsa sjer gyðju, en ekki jörðina, „fold hina fjallsettu“.

Nerthus, gyðjan sem Tacitus nefnir í riti sínu um Geirmannaland (Germanía) mun rjettu nafni hafa heitið Njörð, hin upphafliga mynd orðsins jörð.

Karlkynið við Njörð, sú sem nærir, er Njörður, sá sem nærir. Nari, eða Narfi eða Nörfi þýðir sama. Kvenkyn af Nari er Nara; með greininum Naran; fyrir naran var sagt nörun og síðan norn, og væri þá frumþýðing þess orðs: sú sem nærir. Aðrir vilja leiða orðið norn af öðru. En heldur virðist mér það styðja mitt mál, að í indversku er bæði til Nari og Nara, þó að þar hafi orðið kynjavíxl, svo að Nari er þar kvenkyns. Enn styður það mjög mitt mál um það hvernig orðið norn beri að skilja, að til er njörun, og er það óefað sama sem njörud, njörð.

Norræn goðafræði mun hefjast til nýrrar virðingar og meiri en nokkru sinni áður. Þegar menn fara að skilja af hvaða rótum hún er runnin. Fer nú að verða mun auðveldara en áður, að átta sig á slíku.

31. jan.

Helgi Pjeturss.